

TIRNAK HASTALIKLARINA TANISAL

ALGORİTMİK YAKLAŞIM

Prof. Dr. Derya Uçmak

Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Dermatoloji Kliniği

SUNUM PLANI

- Tırnak ünitesinin yapısı
- Tırnak lezyonlarında dermoskopi (Onikoskopi)
- Melanonişili hastaya yaklaşımda algoritmalar
- İnflamatuvar hastalıkların tırnak bulguları
- Sistemik hastalıkların tırnak bulguları
- Tırnak tümörleri

TIRNAK ÜNİTESİ

- Tırnak plağı, proksimal ve lateral tırnak kıvrımları, eponişyum, hiponişyum, tırnak matrixi, tırnak yatağı ve distal falanx gibi birbirinden farklı anatomik ve histolojik yapıların birbirleriyle sıkı komşuluklarından oluşan kompleks bir yapıdır.

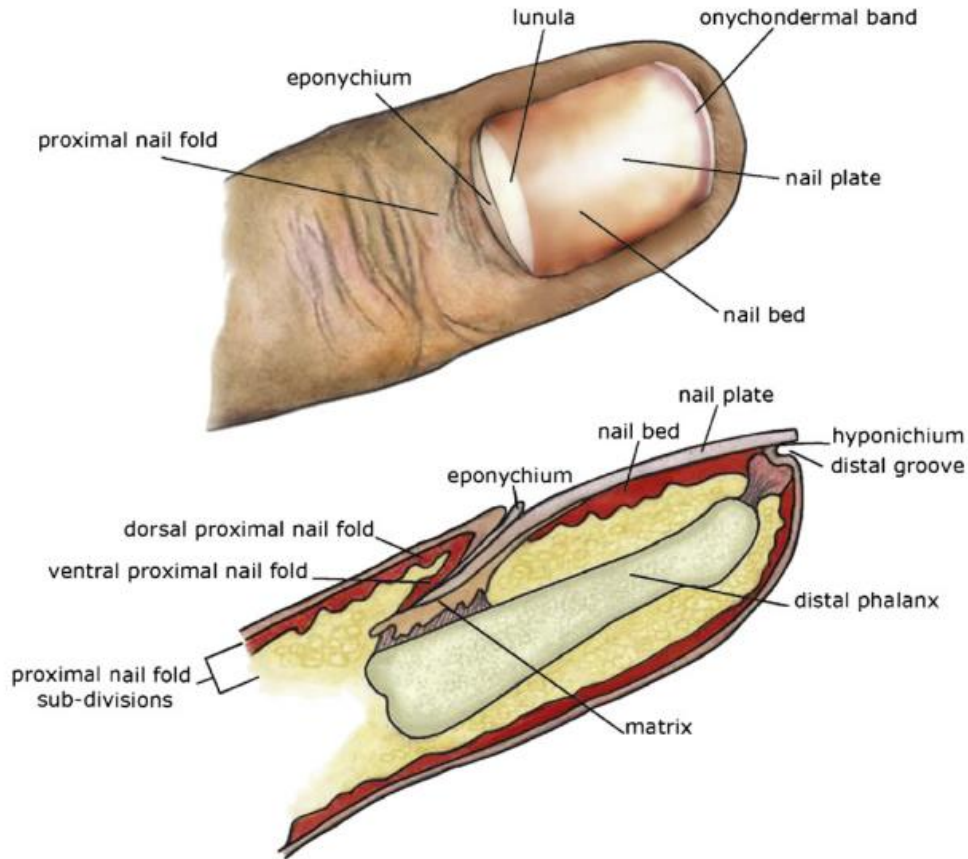

Fig 1. Longitudinal cross-section displaying the dorsal and ventral proximal nail folds of the nail unit.

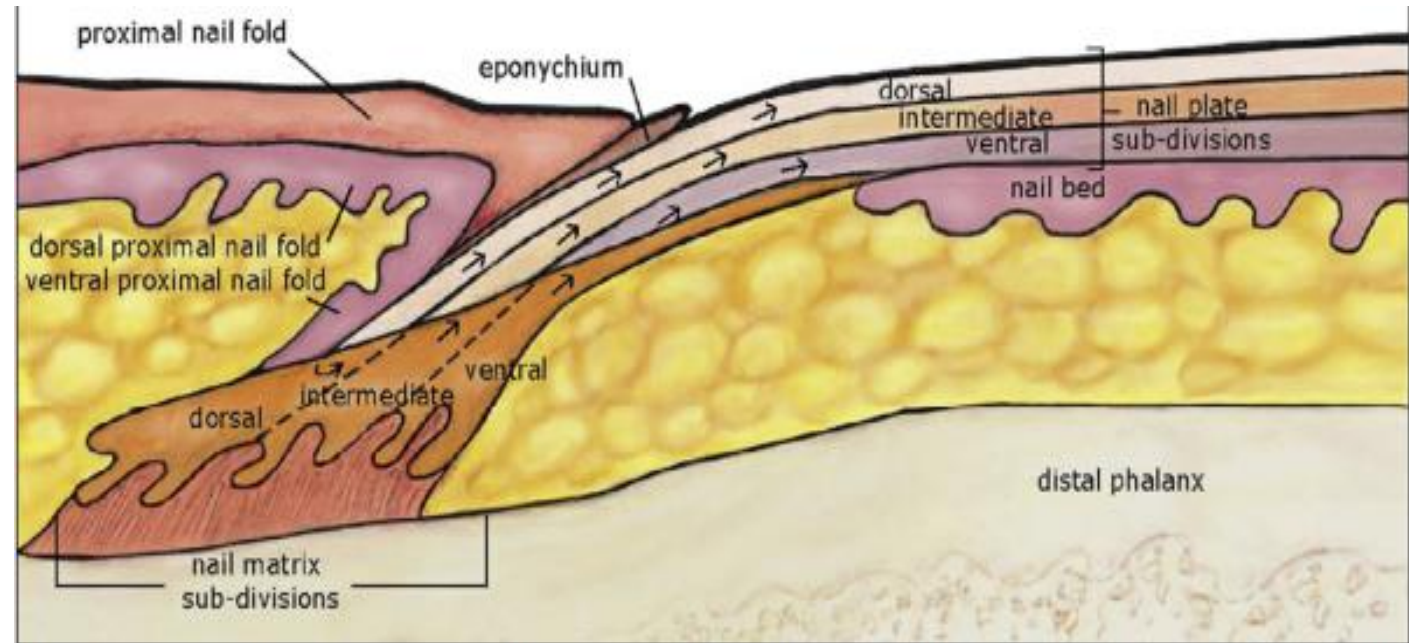

Fig 2. The subdivisions of the nail matrix and how they contribute to the different layers of the nail plate.

ONİKOSKOPİNİN ÖNEMİ

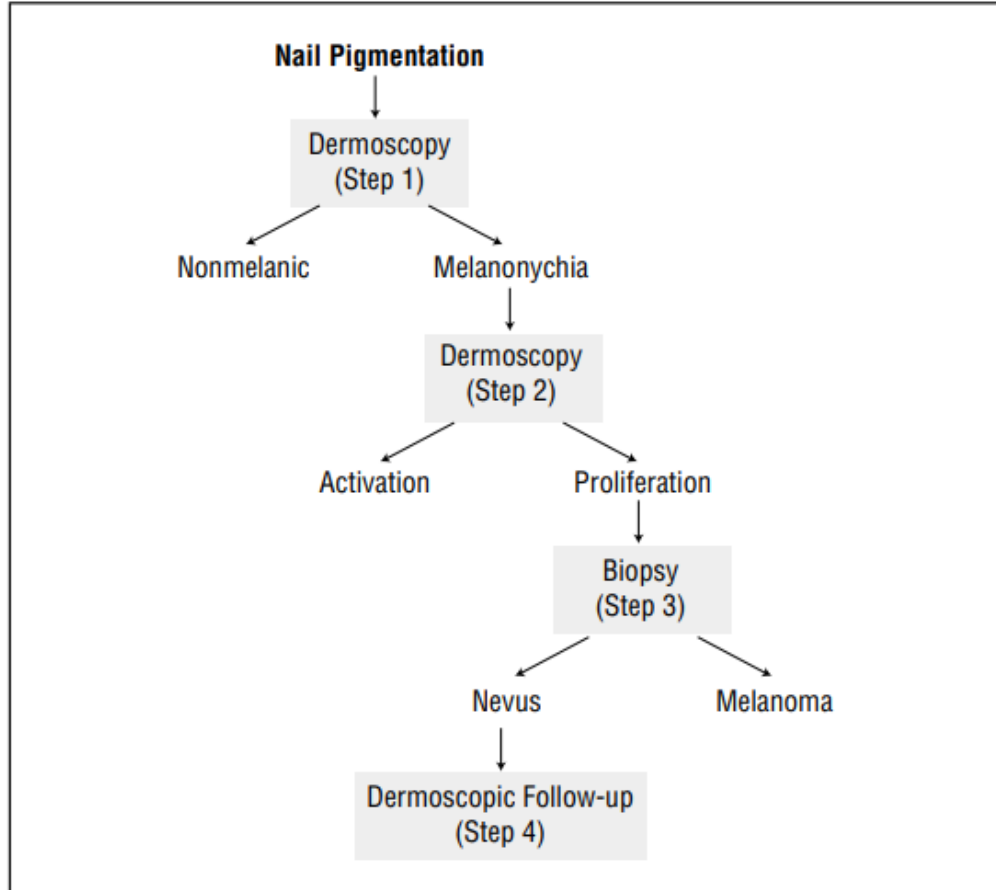
- Tırnak plağı, hiponişyum, tırnak plağının distal ucu,proksimal tırnak katlantısı, tırnak yatağı ve matriksinin (intraoperatif dermoskopi) dermoskopik muayenesidir.
- Onikoskopinin esas kullanım amacı “TIRNAK PİGMENTASYONU”nun değerlendirilmesidir ve melanomu erken dönemde yakalamak çok önemlidir!!!..
- Tırnak hastalıklarının tanı ve takibinde, subklinik tırnak plak yüzey anomalilerinde, onikomikozda, tırnak yatağı damar yapılarının anomalilerinde, tırnak tümörlerinin tanısında onikoskopi(non-invaziv) yardımcıdır.

MELANONİŞİ NEDİR?

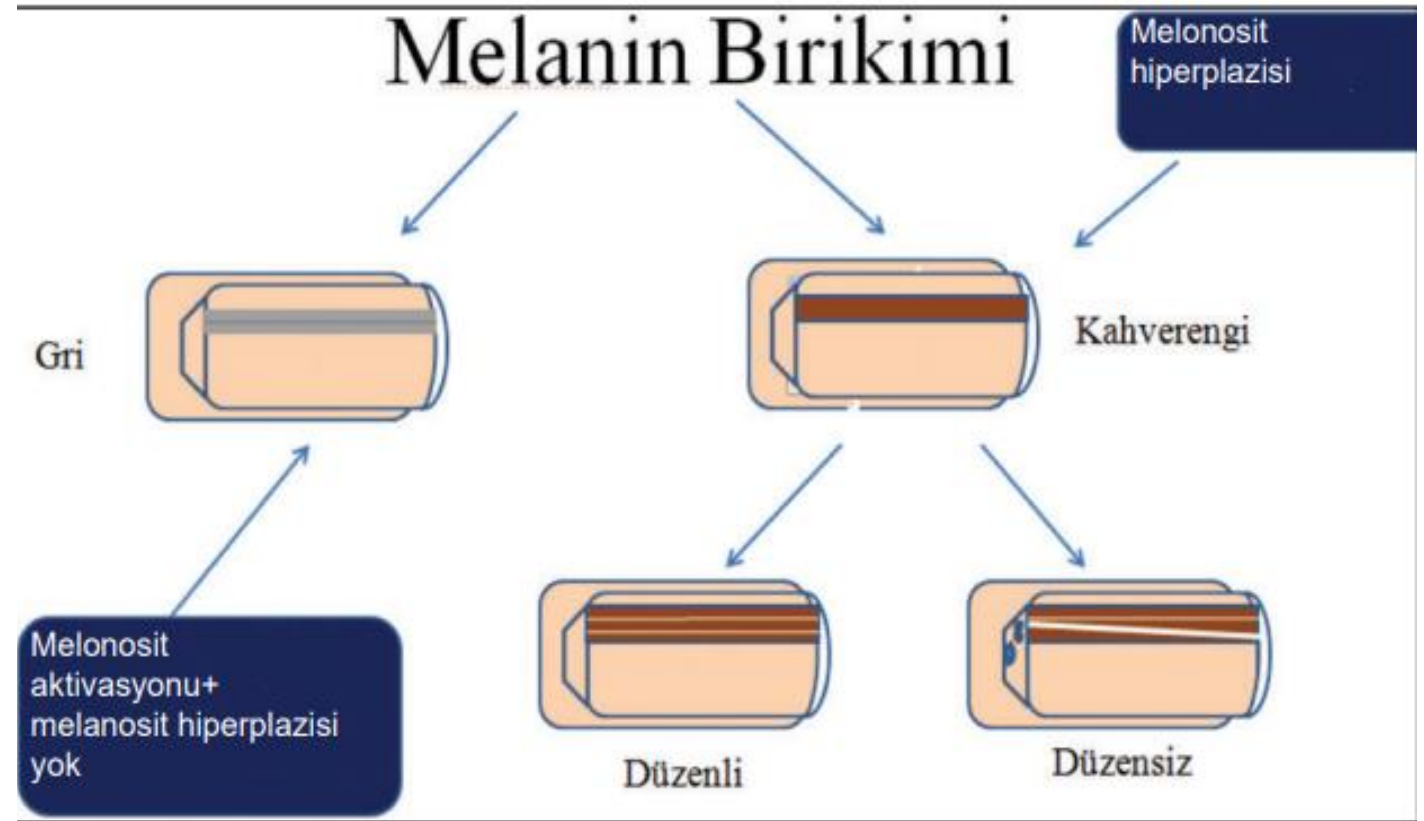
- Melanonişi, melanin varlığına bağlı oluşan tırnak plağının kahverenkli, siyah veya gri pigmentasyonudur.
- Matriksten baŐlayıp tırnak plağının ucuna yayılan genellikle longitudinal uzanan band (longitudinal melanonişi) olarak görülür.
- MelanoniŐide kesin tanıya ulaŐmak için histopatolojik örnekleme gerekir ama;
 - 1- İŐlemin ağrılı olması
 - 2- Kalıcı tırnak distrofisi
 - 3- Matrix yerine plak(yetersiz  rnek)
- Onikoskopi en uygun biyopsi tekniğini ve biyopsi alanını belirler.
- Tırnak plağı içindeki pigmentasyonun (tırnak plağının **dorsal yüzeyinde** ise lezyon **proksimal matriks, ventral** bölgesinde ise lezyon **distal matriks kaynaklı**) yerleŐimine göre biopsi planlanır.

LONGİTİDUNAL PİGMENTE BANT YAKLAŞIMI

Bandın başlangıç modeli, tutulan tırnak sayısı, öyküsü (yaş, ırk, özgeçmiş, ilaçlar, meslek ve hobileri) dikkate alınmalıdır.

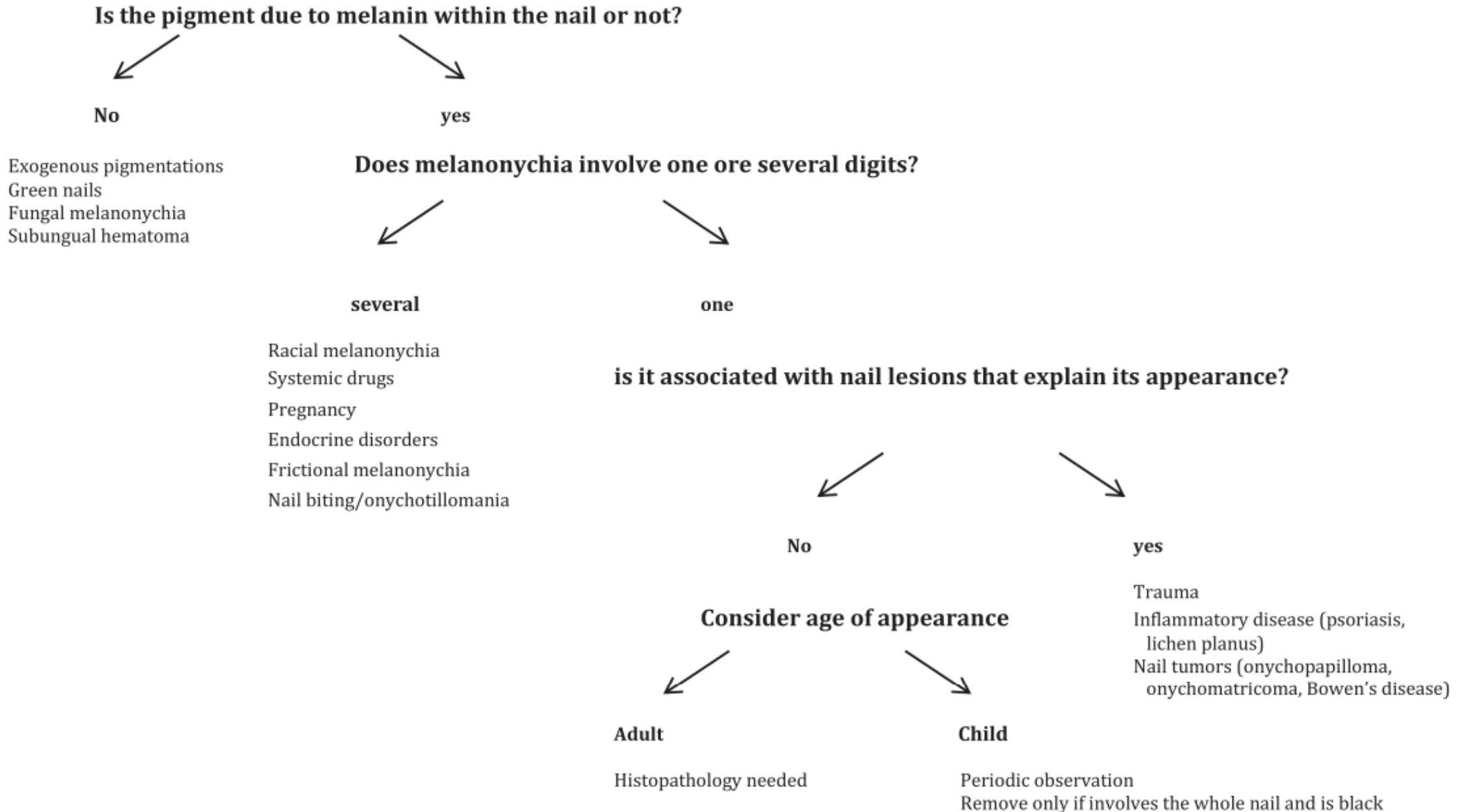
Four-step algorithm for the evaluation of a pigmented nail.

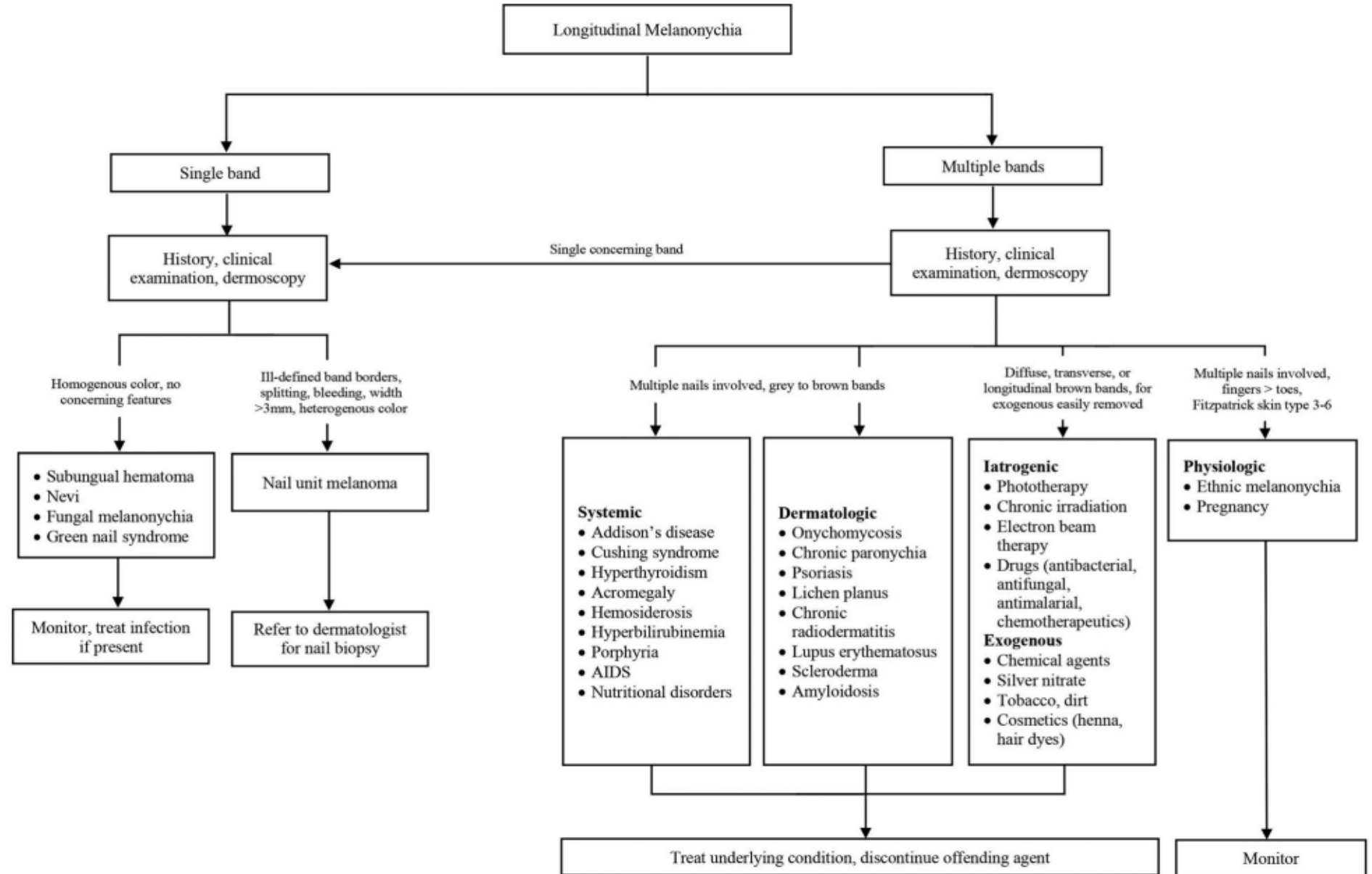
Tırnak Pigmentasyonuna Pratik Yaklaşım Algoritmi

Tips for Diagnosis and Treatment of Nail Pigmentation with Practical Algorithm

Bianca Maria Piraccini MD, PhD, Emi Dika MD, PhD, Pier Alessandro Fanti MD

Longitudinal Melanonişi

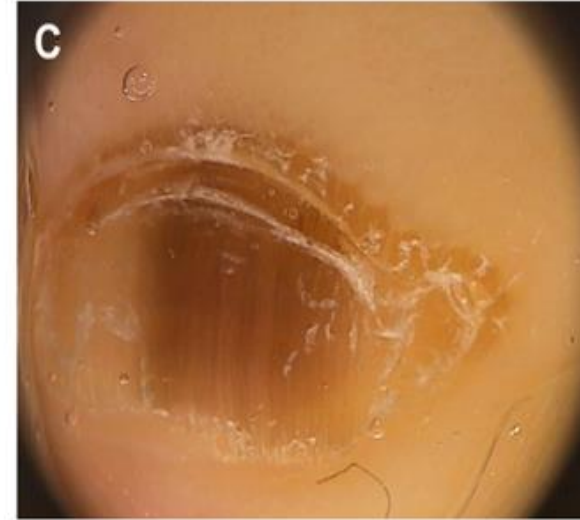
Melanin Dışı Tırnak Plak Renk Değişimi

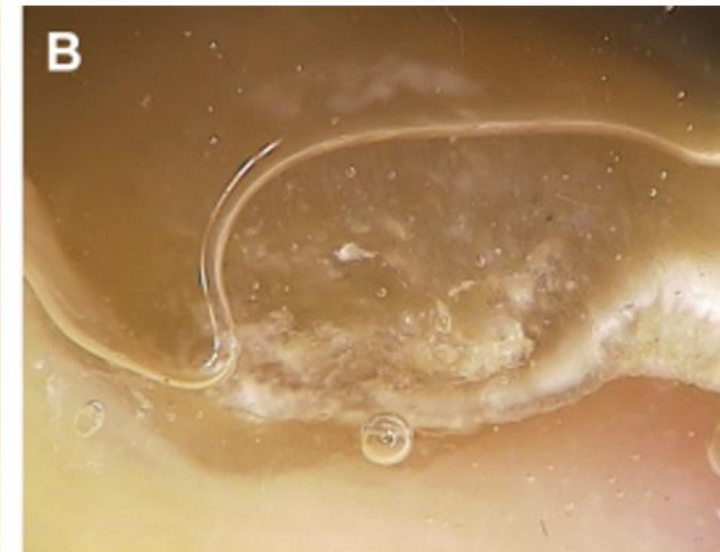
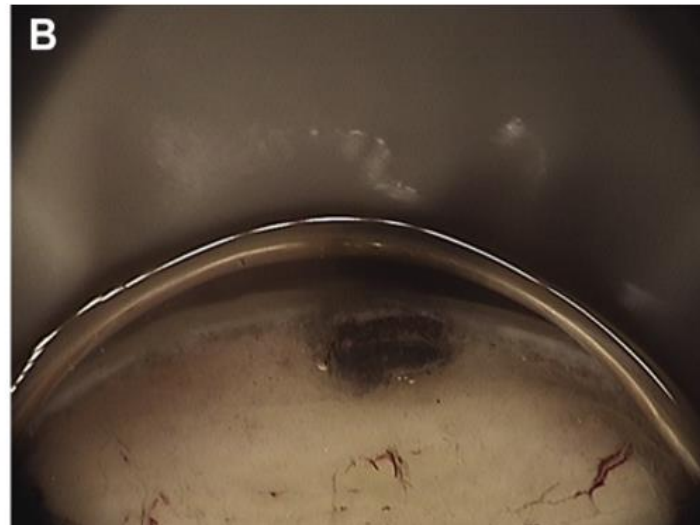
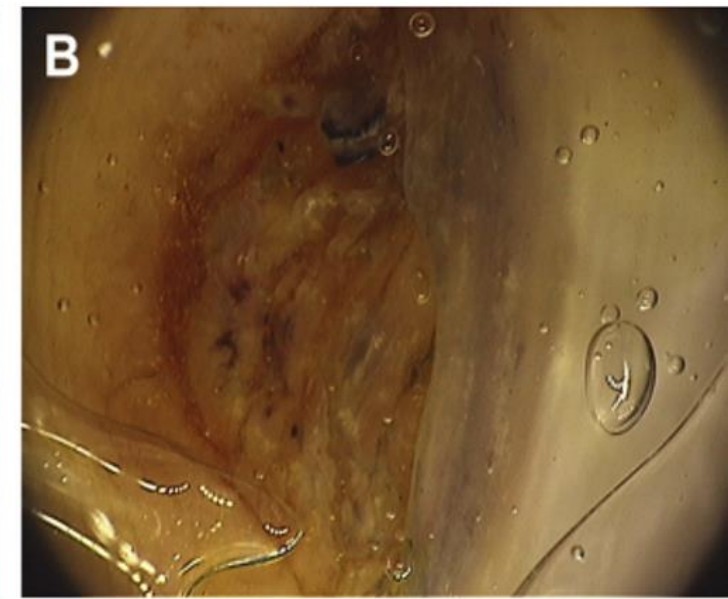
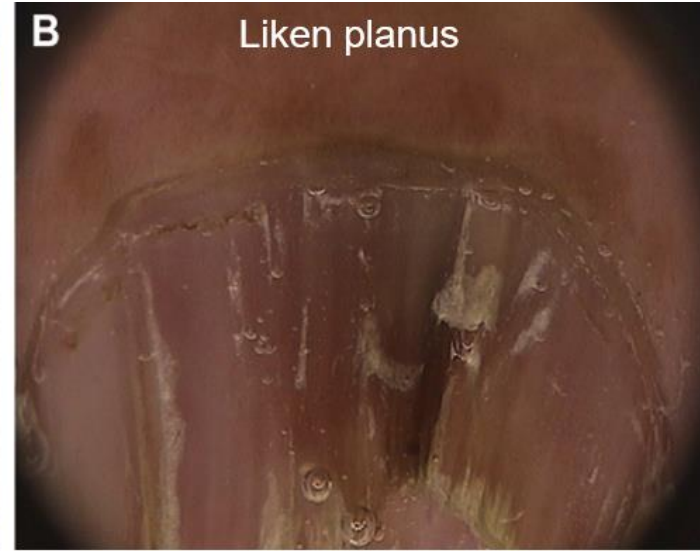
- Subungual Hematom
- Yeřil Tırnak Sendromu
- Onikomikoz
- Ekzojen Pigmentasyon

LONGİTİDUNAL MELANONİŞİ & ÇOKLU TIRNAK TUTULUMU

TEK TIRNAKTA LONGİTİDUNAL MELANONİŞİ & GÖRÜNÜMÜ AÇIKLAYACAK NEDEN (+)

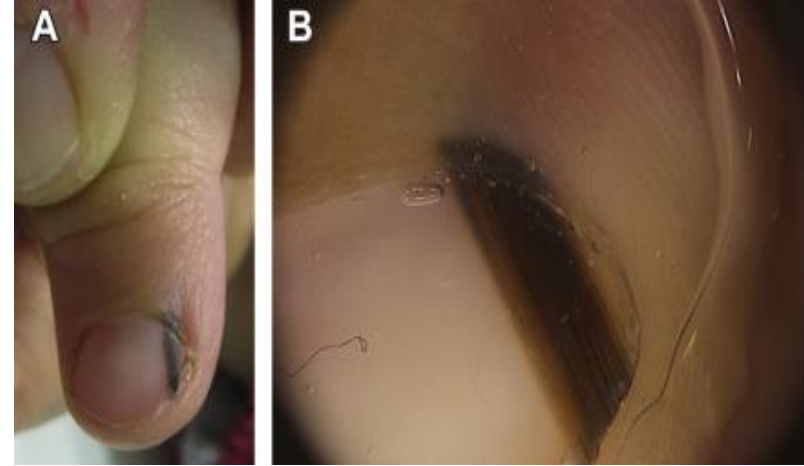

TEK TIRNAKTA LONGİTİDUNAL MELANONİŞİ & GÖRÜNÜMÜ AÇIKLAYACAK NEDEN Ø

- Düzenli Patern (Benign duruma işaret eder)
 - Kahverengi zeminde bandlar birbirlerine paraleldir. Lateral sınırları keskin, ince, düzenli, paralel, kahverengi-siyah uzunlamasına bandlar içerir. Tırnak matriksi nevüsü ya da lentigo düşündürür.
- Düzensiz Patern (Melanomda görülür)
 - Çizgilerin renk çeşitliliği bu paternde fazladır. Lateral sınırları belirsiz, farklı kalınlıkta, farklı renkte, paralelliğin bozulduğu bandlar vardır.

ÇOCUKLARDA GÖRÜLEN MELANONİŞİ

- En sık nedeni tırnak matriksi nevusudur.
 - Melanom çok nadirdir (yakın takip önerilir).
 - Ancak çocuklarda benign LM'ler melanomada görülen Hutchinson işareti, pigmente bantın çok renkli ve geniş olması, tırnak distrofisi görülebilir.
 - Dermatoskopik incelemede ise melanoma düşündürülen düzensiz patern ve üçgen şekilli LM görülebilir. Bantların üzerine yerleşen kahverengi-siyah klodlar ve noktalar görülebilir.

ERİŞKİNLERDE GÖRÜLEN MELANONİŞİ

- Durumu açıklayacak başka bir neden yoksa tırnak ünitesinde **MELANOMA** ayırıcı tanıya girer.
- Melanomaların çoğu en az 2 renkten oluşmaktadır.
- Melanoma, plağın 2/3'ünden(%40'ın üzerinde) daha fazlasına yayılım göstermektedir.
- Çizgilerin paralelliği bozulmuş düzensiz patern saptanmaktadır.

Piraccini BM. Dermatol Clin.2015;33:185-95.

Benati E. JEADV. 2017.

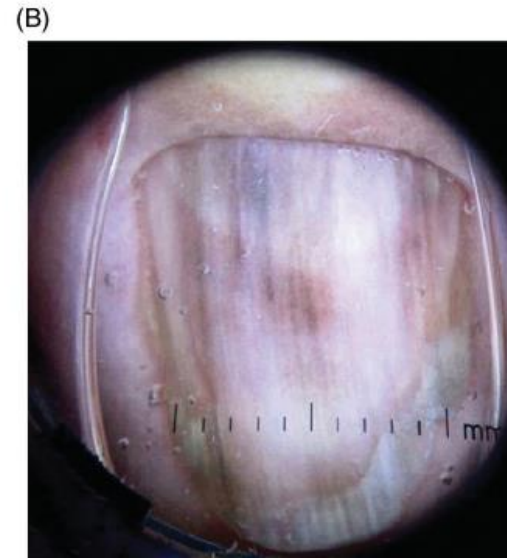
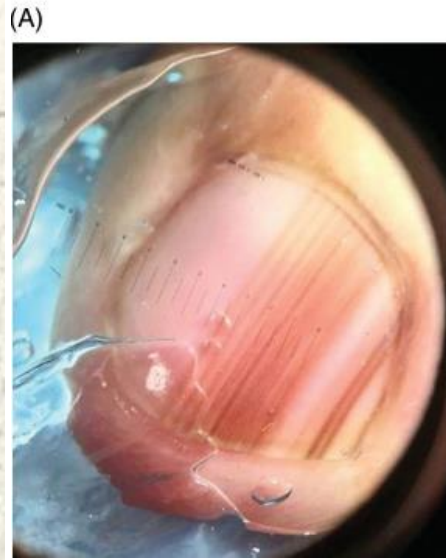
Ko D. J Am Acad Dermatol. 2019.

Demirdağ HG. Melanonişi. Koçyiğit P. edt. Tırnaklarımız. Türkiye Klinikleri; 2020

Yaşar Ş. Onikoskopi. Koçyiğit P edt. Tırnaklarımız. Türkiye Klinikleri 2020.

ERİŞKİN YAŞTA GÖRÜLEN MELANONİŞİ

- Hutchinson ve mikro-Hutchinson işaretinin varlığı melanoma lehinedir. Proksimal, lateral tırnak kıvrımları ve hiponişyum bu açıdan muayene edilmelidir.
- Hiponişyumdaki pigmentasyon paralel sırt paterni gösterirse melanoma, paralel oluk veya düzenli fibriler patern varsa nevüs lehinedir.

Subungual melanomanın Dermoskopik bulguları

- A.** Paralelizm kaybı olmaksızın renk, kalınlık ve aralıkta düzensizlik
B. Paralelizm kaybı ile birlikte renk, kalınlık ve aralıkta düzensizlik

DERMATOLOJİK HASTALIKLAR

Table 1. Secondary causes of brittle nails.

Dermatological	Psoriasis Lichen planus Eczema Darier's disease Alopecia areata
Nutritional deficiencies	Vitamins A, B, C, D and E Iron Zinc Selenium
Medications	Retinoids Antiretrovirals Chemotherapeutic agents Arsenic Penicillamine
Systemic	
Vascular	Peripheral artery disease Arteriosclerosis Raynaud's disease
Hematological	Iron deficiency anaemia Polycythaemia vera
Endocrinological	Thyroid disease Hypothyroidism, hyperthyroidism Hypopituitarism Diabetes mellitus Osteoporosis
Other	Pregnancy Sarcoidosis Amyloidosis Gout Malnutrition Neuropathy
Infectious	Onychomycosis Pulmonary tuberculosis Bronchiectasis Syphilis Hepatitis B and C

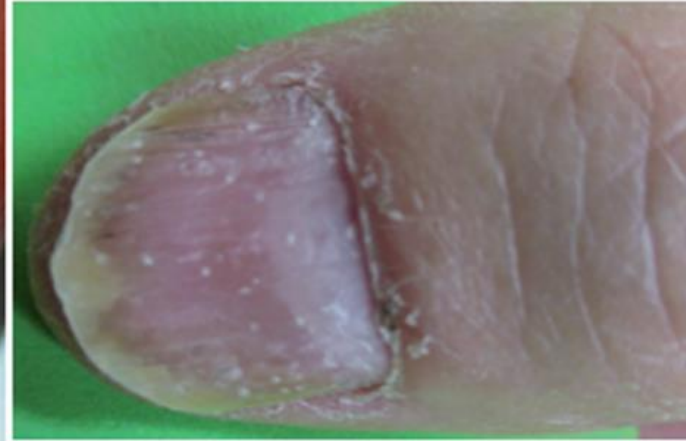
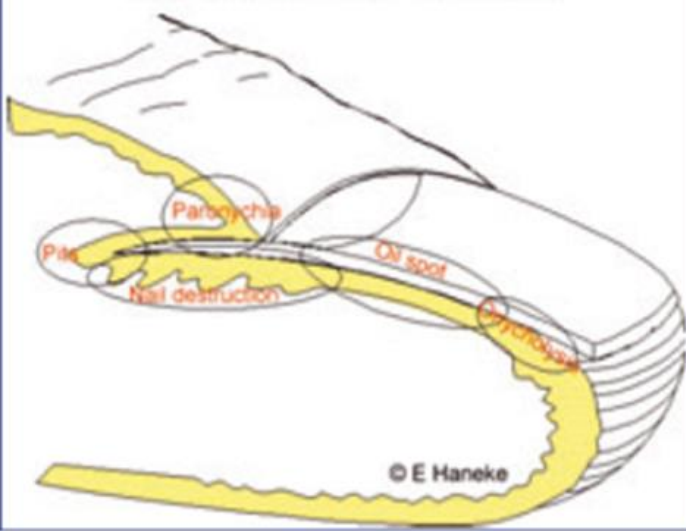
Table 2: Disorders leading to nail dystrophy.

Skin diseases

Psoriasis vulgaris, especially psoriasis arthropathica and psoriasis pustulosa
Acrodermatitis continua suppurativa
Reiter's disease
Lichen planus unguium
Lichen striatus
Lichen sclerosus et atrophicans
Lupus erythematosus, especially chilblain lupus
Dermatomyositis
Scleroderma
Pemphigus vulgaris, pemphigus vegetans
Bullous pemphigoid
Cicatricial pemphigoid
Epidermolysis bullosa acquisita
Erythema exudativum, Stephens-Johnson syndrome, Lyell syndrome
Tumors of the nail
Total dystrophic onychomycosis

PSORIAZIS MATRIKS TUTULUMU

Psoriatic nail lesions

Nail Matrix

Pitting

Leukonychia

Nail plate thickening and crumbling

Beau's lines

Red spots in lunula

Trachyonychia

Haneke E. J Dtsch Dermatol Ges. 2009.

Michael M. J Am Acad Dermatol 2007.

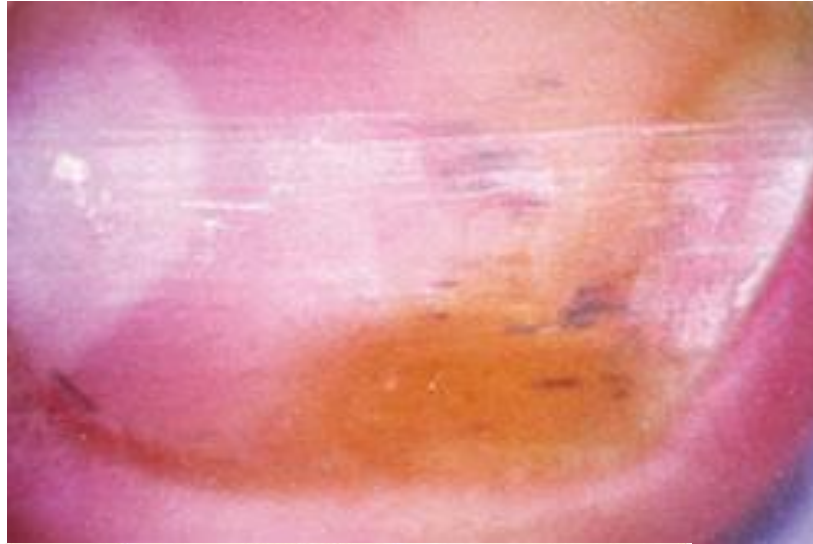
Dehessa L. Dermatol Ther. 2012.

TIRNAK YATAK TUTULUMU

Nail Bed

- Oil drops/salmon patches
- Subungual hyperkeratosis
- Onycholysis
- Splinter haemorrhages

LİKEN PLANUS

- Hastaların %10'unu tırnak tutulumlu olgular oluşturur.
- **Matrix tutulumu** Longitudinal sırtlanma ve oluklanma (en sık), incelme, (Tırnak plakası defektleri), dorsal pterijum (melek kanadı deformitesi), Trakionişi, Onikoreksis
- **Yatak tutulumu**- Subungal hiperkeratoz, onikoliz, kromonişi, melanonişi
- **Her ikisi de tutulursa**-Anonişi (kazanılmış veya konjenital olabilir), mikronişi

ALOPESİ AREATA

- Alopesi areatalıların %20 sinde görülmektedir.
- Genç ve şiddetli hastalarda belirgindir.
- Kötü prognoz
- Tipik tırnak bulguları geometrik (düzenli (kafes benzeri), yüzeyel, diffüz, küçük)pitting ve trakionişi.
- Tırnak plağı incelmesi, kaba,mat, donuk tırnak, kırmızı lunula, lökonişi.

ERİTEMA MULTİFORME & STEVEN JOHNSON & TOKSİK EPİDERMAL NEKROLİZİS

- Tırnak matrix ve yatağını etkiler. Büllöz lezyonların matriksi tutması sonucu tırnaklarda soyulma, lökonişi, Beau Line ve Onikomadezise yol açar.
- Baeu Line; Matrixte tırnak büyümesinin(tırnak plağındaki horizontal oluklar) çeşitli fakörlerle geçici olarak kesilmesidir. (Sistemik hastalıklarda da oldukça yaygın görülür.)Tek olduğunda mekanik travma düşünülür.
- Onikomadezis; Matrix aktivasyonunda tamamen durma sonuncu, tırnak plağının yatağından ayrılması ve proksimalde tam ayrışma (En sık nedeni travma).

DARİER HASTALIĞI

- Darier hastalığında %90 üzeri tırnak tutulumu.
- Tırnak frajilitesi, dikey sırtlanmalar ve yarıklanmalar
- Distalde V şeklinde küçük çentiklenmelerdir, longitudinal eritronişi.

EKZEMA TIRNAĞI

- Tüm egzema tiplerinde özellikle de atopik egzemada görece siktır.
- Tipik lezyon tırnak plağında yatay oluklar (Beau line) şeklinedir. Diskolorasyon, subungal hiperkeratoz, kaba pitting, onikoliz, splinter hemorajiler görülebılır.

SİSTEMİK HASTALIKLARIN TIRNAK BULGULARI

• Renk Değişikleri - Lökonişi

- Gerçek lökonişi; Matrix kaynaklı (Distal matrix keratinizasyonunda bozulma),transparanlığını kaybeder
- **Lökonişi punktata** - beyaz noktalar,minör travma sonrası
- **Lökonişi striata** - Transvers ya da longitudinal beyaz bant; travma, konjenital/idiopatik
- **Mee çizgileri** - En yaygın akut arsenik veya talyum toksitesi ile ilişkilidir. Hasar şiddetlendikçe Beau o...
 - Çok sayıda sistemik hastalık da vardır (Hodgkin hastalığı, lepra, tüberküloz, kemoterapi, travma, KBY).
- **Lökonişi Totalis** - Tamamen beyaz tırnaklar;sendromlara(Bart Pumphrey, FLOTCH veya sebace kistler/böbrek taşları sendromlar) ilişkili eşlik eder.
- **Lökonişi parsiyalis** - Tam olmayan beyaz tırnaklar,sistemik birçok akkiz hastalık(siroz,KKY)

SİSTEMİK HASTALIKLARIN TIRNAK BULGULARI

• Renk Değişikleri - Lökonişi

• **Görünür lökonişi;**Tırnak yatağı kaynaklı (bozulmuş vaskülarite veya ödem),transparanlığını korur.

- **Terry tırnağı** - Distaldeki 1-2 mm'li pembe veya kahverengi kısım hariç tüm tırnakta lökonişi.(Alkolizmle ilişkili hepatik siroz,periferik vasküler hastalık, Reiter hastalığı, tbc, diabet, hemodializ.)
- **Muehrcke çizgileri** - Çift beyaz enine çizgi, Hipoalbüminemi ile ilişkili nefrotik sendrom, GN, Peutz-Jeghers,ilaçlar, AIDS)
- **Half&Half nail** - Proksimal beyaz, distal pembemsi kahverengi.
 - Kr. Böbrek yetmezliği(%40)ve hemodializde (%14). Behçet hastalığı, Crohn hastalığı, Kawasaki hastalığı, çinko eks.

SİSTEMİK HASTALIKLARIN TIRNAK BULGULARI

Renk Değişikleri – Sarı Tırnak Sendromu

(Sarı renk değişikliği, solunum fonksiyon bozukluğu, lenfödem)

- Lenfödem
- Plevral efüzyon
- İmmun yetmezlik
- Bronsektazi
- Sinuzit
- Romatoid artrit
- Nefrotik sendrom
- Tiroidit
- Tuberküloz
- Raynaud hastalığı
- Bazex paraneoplastik akrokeratozis

SİSTEMİK HASTALIKLARIN TIRNAK BULGULARI

• Renk Değişikleri – Eritronişi

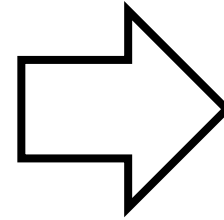
- Subungal dokunun kırmızı renk değişimi
- Tırnak plağı, lunula veya tırnak yatağındaki kızarıklığa göre sınıflandırılır.

- **Lokalize**; Onikopapilloma, Warty diskeratom, Glomus tm, SCC, Amelanotik melanom

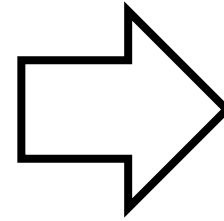
Biyopsi

- **Multiple**; *Darier Hastalığı, Liken planus, Amiloidoz, GVHD, Epidermolizis Bülloza*

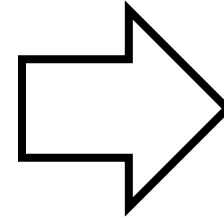
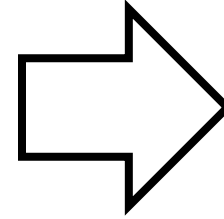
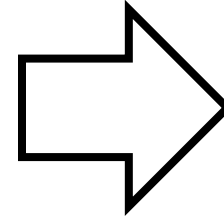
- **Lunula**; Kollagen vasküler hastalıklar, Kardiovasküler hastalıklar, RA, SLE, DM, Siroz, CO zehirlenmesi, KOAH

SİSTEMİK HASTALIKLARIN TIRNAK BULGULARI

• Şekil Değişikleri

- **Koilonişi** - Demir eksikliği anemisi, Hemokromatozis, SLE, Reynoud fenomeni, Travma, Plummer Vinson sendromu
- **Çomak parmak** -Akciğer ve plevranın neoplastik hastalıkları,bronşiektazi, akciğer abseleri, Kongenital kalp hastalığı, Endokardit, Sarkoidoz, Siroz, İnflamatuvar barsak hastalıkları
- **Gaga tırnak**; Distal tırnak plağının parmak pulpasına doğru kıvrılması, Sistemik sklerodermanın tipik bir belirtisi

TIRNAK TÜMÖRLERİ

BENİGN

- Pyojenik granülom
- Fibrom / Fibrokeratom
- Onikomatrikoma
- Onikopapilloma
- Miksoid kist
- Glomus tümörü
- Subungual ekzositoz
- Osteokondrom
- Tırnak melanositik nevüsleri

MALİGN

- Bowen hastalığı
- Keratoakantoma
- Skuamöz hücreli karsinom
- Verrüköz karsinom
- Melanom
- Bazal hücreli karsinom

İlginiz için teşekkür ederim.....